

2.12.2015

Kokous: 25th Meeting of the Focal Point network
Paikka: Grand Hotel de la Ville, Parma (Italia)
Aika: 18–19.11. 2015
Osallistuja: Kirsi-Maarit Siekkinen, Evira

Järjestyksessään 25. Focal Point (FP) - kokous järjestettiin Parmassa. Kokouksen puheenjohtajana toimivat Stef Bronzwaer ja Jeff Moon EFSAsta. Kokouksesta poissa olivat: BE, DK ja LU. Uusia jäseniä kokoukseen osallistui seuraavista maista: BG, IE, CY, LV, LT, HU, NL ja UK.

Kokouksessa käsiteltiin mm. EFSAn tieteellisiin verkostoihin liittyviä asioita, Art.36 listan tilannetta, tuloksia viime vuoden FP -toiminnasta ja sopimusten uusimista ensi vuodelle. Lisäksi kuulumme esitykset EFSAn tiedekonferenssista, viimeisimmät uutiset sekä EFSAn pääjohtajan jäsenmaavierailuista että meneillään olevista EFSAn rahanhakukuulutuksista.

Jäsenmaista DE kertoi FP -työn kansallisesta arvioinnista. FR piti esityksen mehiläisten terveyteen liittyvästä lausunnosta.

Kokousagendalla oli myös EFSAn järjestämää koulutusta; ensimmäisen kokouspäivän lopussa kerrattiin Art.36 menettelyjä ja toinen kokouspäivä oli omistettu EFSAn rahoituksiin (hankintasopimukset ja apurahat) perehtymiseen.

EFSA ilmoitti kirjaavansa kokouksesta lyhyen muistion (*flash report*).

EFSA:n Alberto Spagnolli avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi. Hän kiitti FP:ää tehdystä työstä ja sitoutumisesta EFSA:n toimintaan. Hän esitti kokouksessa katsauksen EFSA:n tieteellisestä konferenssista (*EFSA's 2nd Scientific Conference: Shaping the Future on Food Safety Together*) – johon monet FP:n osallistujat – ja kertoi EFSA:n arvioivan tapahtumaa parhaillaan mm. purkamalla ja analysoimalla konferenssikävijöiden antamaa palautetta. FP:t kiittivät EFSA:aa hyvästä konferenssista ja erinomaisista järjestelyistä. UK mainitsi konferenssin olleen myös hyvä verkostoitumistapahtuma.

Nauhoitteet konferenssista löytyvät nyt EFSA:n sivuilta: <http://www.efsa.europa.eu/en/press/news/151119b>

Stylianos Koulouris EFSAsta toimi ”*Expertise for the future*”-konferenssisession raportoijana ja esitteli kokouksessa session pääkohtia. Useissa session esityksissä kerrottiin eri järjestäjien järjestämistä riskinarviointikoulutuksista (*beginner* -taso) ja miten riskinarviointiosaamista aletaan rakentamaan. FI ja CH toivoivat lisää riskinarviointikoulutuksia alan konkareille (*professional* -taso). EFSA vastasi tähän avaavansa lähiaikana henkilöstölleen ja verkostolaisilleen räätälöityjä riskinarviointikursseja, johon myös (ainakin osittain) jäsenmaiden asiantuntijat voivat osallistua (Art.36 listan organisaatioista).

EFSA:n riskinarviointikoulutukset järjestetään vuosien 2015–2017 aikana seuraavien teemojen alueilta: ympäristöriskinarviointi, *Benchmark dose* -lähestymistapa ja toksikologinen mallinnus. Vuonna 2016 EFSA järjestää myös muita riskinarviointikursseja: 1) *steering expert knowledge elicitation*, 2) *systematic review literature* ja 3) *adverse outcome pathway*. FP:t jakavat kursseista lisätietoa kun mm. protokolla, koulutusajankohdat ja -paikat ovat selvillä. EFSA kehotti jäsenmaita myös hyödyntämään EFSA:n:

- ✓ tutkija/virkamiesvaihto-ohjelmaa (*Guest Scientist and Staff Exchange Scheme*), jossa EFSA:an voi lähteä esim. kehittämään omaa osaamistaan sellaisten tehtävien osalta, joihin omasta maasta ei löydy osaamista tai koulutusta.
- ✓ tiedonvaihtoprojekteja (*twinning projects*) maiden Art.36 organisaatioiden välillä, joiden tavoitteena on vahvistaa tiedon leviämistä maiden välillä ja edistää maita jakamaan osaamista ja tietoja sellaisille maille jotka niitä tarvitsevat.

Lisätietoa konferenssista: <http://www.efsaexpo2015.eu/>

EFSA:n konferenssista löytyy myös erillinen matkakertomus, jonka voi pyytää allekirjoittaneelta.

EFSA:n Jeff Moon esitteli **EUn yhteistä riskinarviointiagendaa (RAA) ja siihen liittyvää Delphi -tutkimusta**, jonka avulla on haarukoitu yhteisiä aiheita joihin keskityttäisiin. Kolmikierroksisessa Delphi -prosessissa on ollut mukana kaiken kaikkiaan noin 150 jäsenmaiden asiantuntijaa (AF mukaan lukien). Seuraavassa AF -kokouksessa EFSA kertoi esittelevänsä tarkemmin Delphi -tutkimuksen tuloksia ja teettävänsä AF -jäsenillä aiheeseen liittyviä aivoriihiä, koskien mm. laaja-aiheista apurahahakua (*Thematic Grant*), josta on tarkoituksena avata uusi haku helmikuussa 2016. Delphi -tutkimustulokset julkaistaan 2016 alku vuodesta. EFSA kannusti FP:ää miettimään mm. mistä lähetistä RAA:n olisi saatavilla lisärahoitusta ja muistutti, että BTFS -riskinarviointikurssi-ideankin lähteneen aikanaan käyntiin FP:ien ideoinnista.

Seuraavaksi kuultiin esityksiä, jotka liittyivät **EFSA:n tieteellisiin verkostoihin**. Julia Finger EFSA:sta esitteli luonnoksen verkostolaisille tehdystä ohjeistosta, jonka tarkoituksena on toimia perehdytyspakettina uusille edustajille (hyödyllinen myös verkostoissa pitkään olleille). Ohjeisto kuvaa organisaatiotaan verkostossa edustavan henkilön roolin, nimitysprosessin, sekä sisältää konkreettisia ohjeita mm. tiedonvälitykseen ja hallinnollisiin menettelyihin. EFSA on tehnyt ohjeistoa FP:sta (BE, CY, FR, UK, EL, ES ja NL) muodostetun pientyöryhmän kanssa ja sen työstämistä jatketaan vielä. Keskusteluissa (DE, ES, FR, PL, PT) nousi esiin, mm. minkä taustainen edustaja mihinkin verkostoon pitäisi valita; tieteellinen asiantuntija vai joku muu? EFSA muistutti organisaation olevan verkoston edustaja, ja kehotti asiaa pohtivia tutustumaan huolella verkoston ”perustamisasiakirjoihin” (*Terms of Reference, Mandates*), mutta ei halunnut antaa asiasta enempää ohjeistusta. Päätöksen nimitettävästä tekee jäsenmaa.

EFSA on perustanut uuden verkoston ”*Residues of Veterinary Medical Products Data Collection*” (RVMP). Tällä hetkellä verkostoon on nimitetty edustajia 16:sta eri maasta. Jäsenmaat voivat edelleen tehdä nimityksiä verkostoon AF -jäsenensä kautta.

Verkoston ensimmäinen kokous pidetään 23–24.2.2016. *Flista verkostoa edustaa Evira*.

EFSA informoi FP:ää nimitysprosessin muuttuvan lainsäädännön (EUn kasvinsuojeluaineasetus ja kasvinsuojeluainejäämäasetus) takia kahden kasvinsuojeluaineisiin liittyvän verkoston osalta: *Pesticide Steering Committee (FI edustaja: Tukes)* ja *Networking Group on Pesticide Monitoring (FI edustaja: Evira/Tulli)*. Vielä ei osattu sanoa, miten nimitysprosessi näiden verkostojen osalta tulevaisuudessa toteutetaan, mutta esim. kansalliseen tiedonvälitykseen muutos ei vaikuta.

Julia Finger kertoi myös, että verkostopäivitys (kaikkien muiden paitsi kahden em. verkoston osalta) toteutetaan viime vuoden tapaan tammikuussa 2016, jolloin maille lähetetään pyyntö päivittää EFSA:n tieteellisten verkostojen edustajat. FP:ien toivottiin auttavan maidensa AF -jäsentä päivitystyössä. EFSA lähettää FP:lle listan verkostojen ensi vuoden kokousajankohdista. FP:ää muistutettiin vielä, että päivityksiä voidaan tehdä pitkin vuotta AF:n kautta esim. tilanteessa jossa verkoston edustaja vaihtuu.

Kokouksessa Kerstin Gross-Helmert kertoi **EFSA:n yhteistyöorganisaatioiden (Art.36) listan tilanteesta**. Listalla on tällä hetkellä 346 organisaatiota (*Flista 8*), joista päivittämättä on vielä 35%. Näiden organisaatioiden tiedot pitää pikinmiten joko päivittää tai vetää pois listalta. EFSA jakoi FP:lle aiheeseen liittyvän kirjepohjan, jota jäsenmaat voivat käyttää myös uusia organisaatioita nimittäessään. Organisaatioiden tiedot tulisi päivittää joka kolmas vuosi. Koska vain osa listalla olevista organisaatioista on aktiivisia, ei liene yllätys, että monilla mailla on ongelmia saada maidensa listalla olijat päivittämään tietojaan (esim. FP ei voi päivittää maansa organisaatioiden tietoja). Tulevaisuudessa EFSA aikoo laajentaa yhteistyötä Art.36 listan organisaatioiden kanssa. Lisätietoja: <http://www.efsa.europa.eu/en/art36/art36list>

Sergio Potier Rodeia EFSA:sta esitteli **alustavia tuloksia vuoden 2015 FP -toiminnasta**. Kaikki maat ovat toimittaneet EFSA:lle raportin toiminnastaan ja EFSA on hyväksynyt ne. Osa maista oli lähettänyt EFSA:an jo pyynnön FP -sopimuksen uusimisesta ensi vuodelle. Loppuja hoputeltiin. Keskusteluissa (AT, FR, ES, IT, NO, UK) nousi esiin mm., että FP -raportti oli aikaisempiin vuosiin verrattuna vaikeampi tehdä. EFSA olikin jo tehnyt raporttipohjaan selvennyksiä ja lupasi lisätä ohjeistusta ensi vuodelle, jotta mm. väärinymmärryksiä ei enää syntyisi. Proseduuri pistetään ensi vuonna myös uusiksi; uutena käytäntönä EFSA esitarkastaa raportit ja mahdollisesti pyytää FP:ltä lisäselvityksiä/täydennyksiä ennen raporttien allekirjoitusta. Ensi vuoden raporttien dl on 31.10.2016. Seuraavassa FP -kokouksessa EFSA esittelee tuloksia vuoden 2015 FP -toiminnasta yksityiskohtaisemmin.

Lea Herges Saksan riskinarviointi-instituutista (BfR) piti esityksen **kansallisesta FP -työn arvioinnista**. Tuloksien mukaan mm. 84% vastaajista kertoi EFSA:n tekemällä työllä olevan korkea tai erittäin korkea merkitys vastaajan omalle organisaatiolle. Lähes kaikkien vastaajien (90%) mielestä FP:n välittämät EFSA:n lausunnot ja raportit olivat vähintään hyödyllisiä. FP:n järjestämistä tilaisuuksista 88% mielestä tilaisuuksien aiheiden valinta oli erittäin hyvä tai hyvä. DE lupasi lähettää kyselylomakkeen ”*Evaluation EFSA Focal Point am BfR*” FP -kollegoille, jotta siitä kiinnostuneet voisivat hyödyntää sitä omiin tarkoituksiinsa.

Seuraavaksi Marina Koussathana EFSAsta kertoi **EFSA:n pääjohtajan (Bernhard Url) vierailuista jäsenmaissa**. Vierailujen tarkoituksena on vahvistaa suhteita ja yhteistyötä, sekä aikaansaada jäsenmaa vetoisia ”yhteisprojekteja” (mahdollisuuksien mukaan joidenkin muiden jäsenmaiden kanssa), joita EFSA tukee ja, joilla kasvatetaan ja vahvistetaan eurooppalaista riskinarviointikapasiteettia. Url aikoo vieraila kaikissa jäsenmaissa vuosien 2015–2017 välisenä aikana, ja on vierailut jo 11 maassa; aiheina ovat olleet elintarvikeperäiset virukset (UK), Afrikkalainen sikarutto (EE, LV, LT, PL), Mehiläisten terveys (FR), ciguatera -myrkytykset (ES + 10 maata), IMPRORISK -altistuksen arviointimalli (CY) ja esim. FoodChain -Lab -ohjelma, jota voidaan käyttää esim. elintarvikeväliaineiden ruokamyrkytys-epidemioiden analysoinnissa (DE). DE kertoi, että BfRn 12–13.11 järjestämään FoodChain -Lab -koulutukseen osallistui 22 osaanottajaa 16sta eri maasta (*Flsta osallistui Annika Pihlajasaari Evirasta*). Tilaisuuden koulutusmateriaali jaettiin FP:lle eteenpäin välitettäväksi: <https://foodrisklabs.bfr.bund.de/index.php/international-foodchain-lab-workshop-1213-11-2015/> EFSA ehdotti, että maat tekisivät ”kauppalistan” aiheista, jotka ovat heille tärkeitä Urlin vierailua odottaessaan. Flssa Url aikoo vieraila toukokuussa 2016.

DE nosti esille tarpeen, että EFSA:n pitäisi perustaa **DMSiin erillinen kansio FPien tekemille esitteille, postereille yms. vastaavalle materiaalille**, joita FP:t EFSA:n kanssa toteutettavasta yhteistyöstä tuottavat. DE epäili, etteivät ne ole helposti löydettävissä kansallisilta sivuilta. Samassa yhteydessä DE keskustelutti FP:ja myös tarvittaisiinko FP:lle oma logo? Kokouksessa EL, FI, FR, IT, CY ja RO esittelivät omia näkemyksiään aiheesta. Asiaan päätettiin palata seuraavissa kokouksissa.

Em. aihe liittyy myös **EFSA:n päärakennukseen perustettavaan FP -maiden esittelykulmukseen (MS corner)**, jossa jäsenmaiden tekemät esitteet ja muut julkaisut yhteistyöstä EFSA:n kanssa olisivat kaikkien EFSA:ssa kävijöiden nähtävillä. EFSA keräsi FP:ita kokouksen yhteydessä ”näytämateriaalia” esittelykulmukseen. Fl:n osalta jätettiin esitteitä Eviran riskinarvioinnista, joissa kerrotaan lyhyesti myös FP -yhteistyöstä EFSA:n kanssa (ks. linkit alla). FI ehdotti kokouksessa, että *MS corneriin* järjestettäisiin kävijöille ja muille kiinnostuneille myös mahdollisuus tutustua FP:ien ylläpitämiin kansallisiin FP -sivuihin. EFSA otti kopin ehdotuksesta ja kertoi aikovansa mahdollisuuksien mukaan toteuttaa sen.

Esitteet: Riskinarviointi Evirassa

<http://www.evira.fi/files/attachments/fi/riskinarviointi/riskinarviointi.pdf> (suomeksi)

http://www.evira.fi/files/attachments/en/risk_assessment/risk_assessment.pdf (englanniksi)

<http://www.evira.fi/files/attachments/se/evira/presentation/riskvardering/riskvarderingen.pdf> (ruotsiksi)

Ilias Papatryfon EFSAsta kertoi **EFSA:n meneillään olevista rahanhakukuulutuksista**, jotka listattu alle:

- ✓ *Modelling human variability in toxicokinetic and toxicodynamic processes using Bayesian meta-analysis, physiologically-based modelling and in vitro systems*
1 000 000 €, haku on auki: <http://www.efsa.europa.eu/en/art36grants/article36/gpefsascer20101>
dl. 18.1.2016 (Art36 org.haku)
- ✓ *Crowdsourcing: engaging communities effectively in food and feed risk assessment*
400 000 €, haku on auki: <http://www.efsa.europa.eu/en/tenders/tender/ocefsaamu201503>
dl. 15.1.2016 (hankintasopimus)
- ✓ *Literature review of baseline information on RNAi that could support the food/feed and environmental risk assessment of RNAi-based GM plants*
200 000 €, haku on auki: <http://www.efsa.europa.eu/en/tenders/tender/ocefsagmo201502>
dl. 14.12.2015 (hankintasopimus)

Kokouksen loppuaika omistettiin EFSA:n FP:lle järjestämään **koulutukseen, joka käsitteli Art.36 menettelyjä ja EFSA:n rahoituksia** (hankintasopimukset vs/ja apurahat). Etenkin esitellyt Art.36 menettelyt tuntuvat tutun kertaamiselta, mutta koska FP -verkostoon on tullut uusia jäseniä oli menettelyt hyvä kerrata. Lisäksi verkostossa pitkään olleet FP:t pystyivät antamaan uusille hyviä käytännönneuvoja ja -esimerkkejä. EFSA:n rahoituksiin keskittynyt koulutus oli sen sijaan erittäin hyvä (samansisältöinen koulutus myös EFSA:n henkilöstölle). Siinä käytiin EFSA:n talousyksikön asiantuntijoiden (Sosanna Tasiou ja Donna Lucas) kanssa perusteellisesti läpi hankintasopimusten ja apurahojen käyttöä, prosesseja, sopimustyyppisiä, rahoitusmuotojen erityisominaisuuksia ja niiden välisiä eroja. Aiheesta järjestettiin myös parityöskentely (mm. FI ja ES), jossa yhdistettiin proseduureja niille sopiviin sopimustyyppisiin. Vaikka koimme ES kollegan kanssa olevamme aika suvereenia annetuissa tehtävissä, saimme hämmästyksellemme kuitenkin vain 70% kohdista oikein.

Huom! EFSA muuttaa ensi vuoden alusta käytäntöä, jolloin alle 135 000 €:n (ennen 60 000 €) hankintasopimusten ei ”tarvitse” olla kaikille avoimia, vaan EFSA voi itse joko valita kandidaatin/t tekemään tehtäviä (*low value*) tai EFSA valitsee ennakkoon ilmoittautuneista kandidaateista sopivia (*middle value*), jolle se lähettää hakemuskutsun

EFSA on julkaissut sivuillaan ennakkotietoa avautuvista rahanhauista (lista päivitetään joka kuukausi):

<http://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/assets/2015gpprocedure.pdf>

EFSA lähettää FP:lle tiedon hakujen avauduttua, jotka FP:t jakavat jäsenmaissaan relevanteille tahoille.

Muut asiat

• FR piti esityksen juuri valmistuneesta mehiläisten terveyteen liittyvästä lausunnosta:

”*Co-exposure of bees to stress factors*”. Julkaisu on pian saatavilla myös englanniksi. Kokouksessa pidetty esitys on saatavissa allekirjoittaneelta. Lisätietoja: <https://www.anses.fr/en/content/bee-health-impact-co-exposure-colonies-pesticides-and-infectious-agents>

• EFSA pyysi FP:ja päivittämään tietoja tulevista ja päättyneistä riskinarviointiaktiiviteeteista *Forthcoming risk assessment activities* -taulukkoon hyvissä ajoin ennen seuraavaa AF -kokousta (dl. 26.11). DMS:ssä sijaitsevista Excel -tiedostoissa on ongelmia (joita selvitetään parhaillaan), minkä vuoksi FP:t voivat lähettää tiedot EFSA:lle toistaiseksi s-postitse.

FI tulee ilmoittamaan taulukkoon 7 suunnitteilla olevaa ja 2 päättyvää riskinarviointihanketta.

• DE kertoi BfR:n EU -Almanakasta tehdyn kyselyn tuloksia. Kysely toteutettiin huhti-heinäkuun aikana ja se lähetettiin AF:lle, AFCWG:lle ja FP:lle. FP:n vastausprosentti kyselyyn oli 81% (vrt. kaikkien 28%). BfR sai tekemästään Almanakasta hyvät arviot. Ainoastaan kieliversioissa (kiina ja espanja) nähtiin olevan vielä parantamisen varaa.

EU -Almanakkaa ollaan jälleen päivittämässä (uusi painos vuonna 2017), minkä johdosta DE tulee lähettämään lähiaikana FP:lle pyynnön tarkistaa maidensa tietoja. Almanakka ENP -maista (*Food Safety in European neighboring countries*) mm. AZ, DZ, IL, JO, MA, MD, PS julkaistaan erillisenä julkaisuna ensi vuoden aikana. Lisätietoja: http://www.bfr.bund.de/en/publication/eu_almanac-192693.html

• EFSA kertoi toimittavansa jatkossa FP:lle mediaseurannan raportin (*EFSA weekly media round-up*), jonka EFSA:n viestintä tekee johtoryhmälleen.

Eviran viestintä julkaisee nämä mediaseurannan koosteet Eviran intra -sivuilla ”Ajankohtaista” -palstalla.

Seuraavat kokoukset:

- ✓ 26th 10–11.2.2016 IT (Parma)
- ✓ 27th 11–12.5.2016 PT?
- ✓ 28th 14–15.9.2016 HR
- ✓ 29th 8–9.11.2016 IT (Parma)